

HOVRÄTTEN FÖR
NEDRE NORRLAND

Rotel 13

DOM
2022-02-10
Sundsvall

Mål nr
B 1590-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Sundsvalls tingsrätts dom den 30 september 2021 i mål nr B 1870-21, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande (Åklagare)

Extra åklagare Ellinor Eklund
Åklagarkammaren i Sundsvall

Motpart (Tilltalad)

FIRAT Apo Aksoy, 20001101-0154
Landskronavägen 25
857 30 Sundsvall

SAKEN

Ringa narkotikabrott

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten fastställer tingsrättens dom.

Dok.Id 191710

Postadress
Box 170
851 03 Sundsvall

Besöksadress
Södra Tjärngatan 2

Telefon
060-18 68 00
E-post: hovratten.nedrenorrland@dom.se
www.hovrattenfordrenorrland.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Åklagaren har yrkat att Firat Aksoy döms för ringa narkotikabrott enligt åtalet.

Firat Aksoy har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Videoförhöret med Firat Aksoy från tingsrätten har spelats upp i hovrätten.

Målet har avgjorts utan huvudförhandling.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om Firat Aksoy uppsåtligen har brukat det tetrahydrocannabinol (THC) som fanns i hans blod.

Det finns inte enligt de rättskällor som tillämpas några särskilda beviskrav eller bevisvärderingsregler för narkotikabrott genom eget bruk. Det är alltså åklagaren som ska styrka att någon har brukat narkotika. Men det är också åklagaren som ska bevisa exempelvis att det har varit ett otillåtet bruk och att bruket har skett uppsåtligen.

Om en tilltalad har narkotika i sitt blod måste rätten många gånger utgå från att bruket varit otillåtet och att han eller hon uppsåtligen använt narkotika. Om den tilltalade invänder exempelvis att han eller hon inte medvetet har använt narkotika är situationen mer problematisk. Det kan ifrågasättas om en tilltalad i en sådan situation måste lämna en förklaring till narkotikan i blodet för att freda sig.

Av 35 kap. 4 § rättegångsbalken framgår att en parts passivitet i vissa fall kan påverka bevisvärderingen i ett mål. Bestämmelsen gäller både för tvistemål och brottmål. Enligt förarbetena till bestämmelsen ska den för brottmålets del tillämpas med stor varsamhet och i mål om grövre brott ska den ”tilltalades utelämnande” inte i sig tillmätas

någon egentlig bevisverkan (NJA II 1943 s. 449). Högsta domstolen har också i mycket speciella situationer ålagt en tilltalad en förklaringsbörda (se exempelvis NJA 1980 s. 359, 2001 s. 551 och 2001 s. 570).

Enligt hovrättens uppfattning är det allmänt känt att personer i viss utsträckning drogas utan att de själva önskar detta eller är medvetna om det. Det är dock svårt att veta hur omfattande detta samhällsproblem är. De drogade kan i sådana situationer normalt inte lämna någon förklaring till hur de fått i sig drogerna, utan möjligen spekulera i när detta kan ha skett. Det argument som kan föras fram för att avvika från vanliga bevisregler vid bruk av narkotika är att effektiviteten i straffrättsskipningen annars skulle riskeras. Effektivitetsskäl kan dock inte motivera att generellt ålägga personer en förklaringsbörda som de av naturliga skäl inte kan uppfylla. En sådan ordning skulle leda till att oskyldiga brottsoffer döms och därmed stämplas som kriminella. Sådana medvetna effekter av bevisreglerna kan inte accepteras. Det finns därför inte skäl att avvika från normala regler för bevisprövning vid ansvar för bruk av narkotika.

I detta fall har Firat Aksoy berättat att han kan ha fått i sig THC:n när en bekant bjöd honom på en cigarett. Uppgiften är inte anmärkningsvärd. Som tingsrätten har angett är det därmed inte styrkt att Firat Aksoy uppsåtligen brukat narkotikan. Tingsrättens dom ska alltså fastställas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2022-03-10

Ola Pettersson

Per-Anders Svensson
(referent)

Robin Ånholm
(skiljaktig)

Skiljaktig mening, se bilaga C

SUNDSVALLS TINGSRÄTT
Ungdomsmål
Rotel 25

DOM
2021-09-30
meddelad i
Sundsvall

Mål nr: B 1870-21

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tiltalad

FIRAT Apo Aksoy, 20001101-0154
Landskronavägen 25
857 30 Sundsvall

Åklagare

Extra åklagare Ellinor Eklund
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Sundsvall
Box 721
851 21 Sundsvall

DOMSLUT

Åtal som den tilltalade frikänns från

Ringa narkotikabrott, 1 § 1 st 6 p och 2 § narkotikastrafflagen (1968:64)
2021-07-04 -- 2021-07-11

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Storgatan 39

Telefon

060-18 67 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 467

851 06 Sundsvall

E-post

sundsvalls.tingsratt@dom.se

Webbplats

www.sundsvallstingsratt.se

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har framställt yrkanden, åberopat bevisning och lämnat upplysningar i enlighet med stämningsansökan, bilaga 1.

Firat Apo Aksoy har förnekat uppsåt till gärningen.

DOMSKÄL

Det är utrett att Firat Apo Aksoy har haft tetrahydrocannabinol i sitt blod den 11 juli 2021 och att han måste ha fått i sig preparatet inom i åtalet angiven tid. Frågan är om Firat Apo Aksoy har brukat narkotikan uppsåtligen.

Firat Apo Aksoy har bl.a. berättat att han befann sig på en fest och var berusad. Han gick ut för att ta luft och bad i samband med detta en ytligt bekant om en cigarett utanför festlokalen. Han fick en cigarett och rökte den. Kort tid därefter började han känna sig yr, må dåligt och kom att kräkas. Den enda logiska slutsatsen han kan dra är att cigaretten måste ha innehållit narkotikan.

I hovrättspraxis har ofta hävdats att åklagaren får anses ha uppfyllt sin bevisbörda i förhållande till att den tilltalade har brukat narkotika uppsåtligen, enbart genom ett positivt analysbesked. Tingsrätten ställer sig tveksam till en sådan slutsats, som framstår som ett sänkt beviskrav i förhållande till det som normalt gäller i brottmål. Oaktat detta kan Firat Apo Aksoys berättelse inte lämnas utan avseende och inte heller anses motbevisad. I detta fall är det därför oavsett analysbeskedets bevisvärde inte styrkt att Firat Apo Aksoy har brukat narkotika uppsåtligen. Han ska därför frikännas från åtalet.

SUNDSVALLS TINGSRÄTT
Ungdomsmål
D 7

DOM
2021-09-30

Mål nr: B 1870-21

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (TR-01)

Ett överklagande ska ha kommit in till tingsrätten senast den 21 oktober 2021, men vara ställt till Hovrätten för Nedre Norrland.

På tingsrättens vägnar,

Dennis Jernberg

I avgörandet har tingsfiskalen Dennis Jernberg med nämnd deltagit. Rätten är enig.

Sundsvalls tingsrätt

SUNDSVALLS TINGSRÄTT

INKOM: 2021-08-17
MÅLNR: B 1870-21
AKTBIL: 1

Stämningsansökan

Tilltalade

Firat Apo Aksoy (20001101-0154)

Offentlig försvarare önskas och den tilltalade godtar den rätten förordnar.

Ansvarsyrkanden m.m.

RINGA NARKOTIKABROTT

5000-K812752-21

Firat Apo Aksoy har olovligen använt tetrahydrocannabinol, som är narkotika. Det hände någon gång mellan den 4 juli 2021 och den 11 juli 2021 i Sundsvalls kommun.

Firat Apo Aksoy begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 1 § 1 st 6 p och 2 § narkotikastrafflagen (1968:64)

Uppllysning

Kostnad för provtagning och analys: 1 415 kronor.

Muntlig bevisning

Förhör med den tilltalade **Firat Apo Aksoy** som förnekar brott.

Övrig bevisning

Analysresultat (förundersökningsprotokoll s. 6-7) och informationsblad från Rättsmedicinalverket (förundersökningsprotokoll s. 8) för att bevisa att den tilltalade haft narkotika i kroppen.

Handläggning

Beräknad tidsåtgång för förhandlingen: ca 30 min.

Om den tilltalade under målets handläggning väljer att erkänna gärningen återkallas den muntliga bevisningen och målet kan enligt åklagaren avgöras utan huvudförhandling. Åklagarens påföljdsförslag: 30 dagsböter à 50 kronor. Summa: 1 500 kronor.

Observera att stämningsansökan innehåller tilltalad under 21 år.

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Skiljaktig mening i hovrätten

Tf. hovrättsassessorn Robin Ånholm är skiljaktig i fråga om skuld och anför följande.

Jag instämmer i majoritetens redogörelse avseende reglerna för bevisprövning.

Omständigheten att narkotika, eller metaboliter av narkotika, påträffas i en tilltalades blod talar i regel så starkt för att den tilltalade uppsåtligen brukat narkotika att åklagaren anses ha uppfyllt sin bevisbörda. Den prövning som därefter ska göras är i vilken utsträckning den tilltalades egen berättelse, tillsammans med eventuell övrig åberopad bevisning, förringar åklagarens bevisning.

Firat Aksoys berättelse är inte sådan att den kan lämnas utan avseende. När det gäller frågan i vilken utsträckning hans berättelse förringar åklagarens bevisning kan jag konstatera att berättelsen är detaljfattig, såvitt avser omständigheter som låter sig kontrolleras, vag och oprecis. Jag anser att Firat Aksoys invändning inte förtar värdet av åklagarens bevisning och att han således ska dömas för ringa narkotikabrott i enlighet med åklagarens gärningsbeskrivning. Påföljden ska bestämmas till 30 dagsböter om 200 kr.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se